

Standardsreglerne sætter fokus på handicappedes behov og rettigheder, herunder at handicappede skal sikres behandling, revalidering og andre støttemuligheder, således at handicappede kan deltage i samfundslivet på lige fod med andre.

3. Målgrupperne for indsatsen

Målgrupperne for dette forslag er de samme som i bistandsloven. Borgere, der i dag har ret til at modtage hjælp efter bistandslovens bestemmelser om serviceydelser m.v., vil også kunne få hjælp efter lovforslaget.

Målgruppen er meget bred. Den spænder fra borgere i al almindelighed til grupper med særlige behov. Da bistandsloven i sin tid blev vedtaget, var det et fremskridt, at alle borgere med sociale problemer kunne få hjælp efter den samme lov. Hensigten var at sikre en mere positiv holdning til svage og udsatte grupper.

Men de senere års udvikling har vist, at det ikke er sket uden omkostninger. I mange situationer er løsningen af de svagt stillede gruppers problemer blevet tilsidesat til fordel for generelle tilbud til den brede befolkning. De udsatte grupper har tit haft svært ved at trænge igennem med deres synspunkter og har ikke altid fået den opmærksomhed, de har krav på.

Lovforslaget sætter derfor særlig fokus på de udsatte grupper. Forslaget beskriver grupperne nøjere gennem en klarere definition af, hvem de enkelte tilbud retter sig mod.

Den sociale indsats er – og skal fortsat være – præget af et helhedssyn, der sætter den enkeltes situation og muligheder i en større sammenhæng, og som »spiller på hele registret« af tilbud. Forslaget vil forbedre muligheden for, at den sociale indsats kan tage højde for den større intensitet og kvalitet, der skal være i tilbudene til grupper med særlige behov.

Sociale problemer opstår sjældent fra den ene dag til den anden, men er ofte påvirket af, om problemerne har fået lov til at udvikle sig uden tilbud om hjælp i tide, eller uden at det har været muligt for den enkelte selv at kunne rette op på sin situation. Den eksisterende viden gør det muligt at sætte ind før de massive sociale problemer manifesterer sig, men det afhænger af, om samfundets mere generelle tilbud kan opfange og afhjælpe problemerne. Fx spiller sundheds-, undervisnings- og beskæftigelsestilbud en væsentlig rolle i forebyggelsen af sociale problemer. Med lovforslaget lægges der op til en styrkelse af det tværfaglige og tværsektorielle arbejde med henblik på en forbedring af den tidlige og forebyggende indsats.

4. Opbygningen af ydelserne i lovforslaget

Ønsket om større fokusering på borgere med særlige behov afspejler sig også i lovforslagets opbygning. Lovforslaget tager udgangspunkt i en beskrivelse af de enkelte ydelser. For at understrege forskellen i indsatsen er ydelserne opdelt i tre niveauer.

Det første niveau repræsenterer gratis tilbud om rådgivning, der retter sig generelt til borgere med sociale problemer i bred forstand. Formålet med disse tilbud er at forebygge og hjælpe borgere over øjeblikkelige vanskeligheder og på længere sigt at sætte dem i stand til at løse opståede problemer ved egen hjælp.

Det andet niveau repræsenterer en række service-tilbud. Fælles for disse tilbud er, at de retter sig bredt til fx børnefamilier og andre grupper med behov for almene serviceydelser. Disse tilbud har ofte et forebyggende aspekt, men har ikke til formål at afhjælpe mere omfattende sociale problemer. Der skal som udgangspunkt betales for disse tilbud.

Det første og andet niveau, der består af rådgivningstilbud og almene servicetilbud, udgør et sammenhængende ydelsessystem af forebyggende karakter. Dvs. at der skal være mulighed for at sætte ind med støtte, før situationen for den enkelte er blevet rigtig alvorlig. Ydelserne i de to niveauer udgør i sammenhæng med ydelserne i forslag til lov om aktiv socialpolitik og i forslag til lov om retssikkerhed og administration på det sociale område et grundlag for, på et så tidligt tidspunkt som muligt, at skabe kontakt til og dialog med den enkelte, som måtte have behov for det.

Det tredje niveau repræsenterer særlige tilbud og hjælpeforanstaltninger og udgør kerneområdet for den sociale indsats. Det drejer sig om ydelser, der skal tilgodese borgere med nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med særlige sociale problemer.

Ydelser, der retter sig mod borgere med særlige problemer, forudsætter som udgangspunkt en individuel behovsvurdering, og omfatter en bred vifte af tilbud, der både kan have midlertidig og mere permanent karakter. Formålet med indsatsen vil ofte være, at give den enkelte mulighed for at blive uafhængig eller mindre afhængig af disse ydelser men kan også være, at den enkelte gennem ydelserne støttes til at bruge samfundets almindelige tilbud. For nogle vil indsatsen være af mere permanent karakter, og formålet primært være at lette den daglige tilværelse og forbedre livskvaliteten.

Formålet med at opstille et ydelsessystem i tre niveauer er at få en bred vifte af tilbud, som giver mulighed for fleksibel og individuel støtte. Opdelingen i tre niveauer markerer, at intensiteten i indsatsen er